

CATECHISMUS

S E V

Brevis Institutio do-
ctrinæ Christianæ
Quinque Capitibus com-
præhensa in gratiam gen-
tis Lothavicæ.

Per

R. P. GEORGIUM
ELGER
è Societate IESV.

Dulcis amor IESVS fons vitæ, spesq; salutis
Sis nobis recta doctorum ad astra via.

V I L N Æ

Typis Acad: Soc: IESV Anno D. 1672.

Q A T P H I S T S

E V

Novissimum de

Quibus

Quibus

Quibus

W

P. G. O. R. T. U. M.

E. F. G. I. A.

5. 1. 1. 1. 1. 1.

Quibus

V. I. L. L. M.

Quibus

Hasa vnd ystena maciba/ Patters
ykwenam kristitam cilwælam
waiag zinnas.

Has ir wens ystens kristics cilwæls ?
Tas Patters kristics ic/ vnd wyssunoz
tul tycece vnd atzist/ Eo ta katoliska kris
stita Baznica tycca vnd atzist.

Pe kâda zyme mes wenu ystenu kristicu
cilwæku pazistam ?

Pe to kad tas seuw abzymoias ar to
swætu kristu.

Ha bûs wenam kristitam cilwælam
seuw abzymotes ?

Tam bûs to labbu rôku list preksan pês
ras/ vnd saccit. Kêsan wardu to Tas
wu.

Pæc bus tam to rôku list appa
ksan krûtens/ vnd saccit : Vnd to Delu.

Vnd pæc no kreifas rôkas v3 labbu /
vnd saccit : Vnd to Swætu Garru.

Amen.

Kapæc mas rôku pe pêvas listdami saks
tam : Kêsan wardu to Taxa ?

Tapæc ka tas Taxas ir tās swetas Try
adibas esakums.

Kapæc appaß krûtens roku listdami
sakkam

ſaffam : Vn to Delu ?

Tapæc ka Dewa dals no debbeſſu nâcis
vnd eſſan ſwætas Jumprauwas Ma-
rie mēſa p̄ar mums cīlwæts t̄ppis ic.
Dapæc no kreifa rôko v3 labbu ſaf-
tam : Vnd to Swætu Garu ?

Tapæc ka tas Swæts Garis no Te-
wu vnd Delu yzēt / ôterfart / ar tapæc.
ka mums bus pē to peminnæt / ka Chri-
ſtus mums ic caur tas kruſtas môkas
weddis no muzigas pazuſan̄as (katta
caur kreifa rôku bus ſapraſt) v3 to
muzige dziwofan̄a. (Katta ta lab-
ba rôka zymo.

Ro mums tas kruſtas zyme pallidza ?
Pa dauzems lêtens pallydz : wyſſus
waicaē pretty wælnu / vnd wælnu
kardinaſan̄a / vnd nahti bædeklems ; vnd
wyſſas lêtas ſwætitas top caur kruſtu
zyme.

Tad te wælni byſtas to kruſtu zyme ?
Tycce ka byſtas : aiſto te no Chriſto
caur to kruſtu ic vzwæræti.
Ceſ letas cīlwætam waiag zinnat / ka
wīnſ war ſwæts tapt ?

Dec. 1. Tycciba. 2. Cerriba. 3. Mlis
liba. 4. tos Swætus Sacramentus.
5. to fristita tairniba.

Tas pirnas gabbols no tas
swatas Ticcibas.

Par to ta tycciba waiaq wyffems?
Tapac ka bes tyccibas newæns Dewam
patyl.

No bus wenam fristitam cilwælam
tyccæt?

Tam bus tyccæt tós dywwoipadesmit-
tus gabbalinus/ fatteris tē swæti Apo-
stuli mums ic arstainst: und to Dew
caur to Swæta Katholista Baznica
mums tyccæt pawæle.

Skait tós dywwoipadesmittus gabolus.

1. Es tyccu eßan Dewu to Tawu
wyffuwalditau/ tædditau debbes
und zemmes. 2. Und eßan IES-
VM Christum winis wëngam de-
lam mûsam lungsin. 3. Batters ic
ciemts no to Swætu Bæru/ pedzimes
no Maria tās Jumprawas. 4. Cēs
tis appatßan Pontio Pilato/ frusta pes-
sits/ nomirris und abbests. 5. Zema

me

me kâpis ekšan belles/ trêsa dena âe-
tal aukšan cæles no tems micconems.
6. Vzkâpa debbesis/ sæde pa labba rô-
ka Dewa Tewa wyssuwalditau. 7.
No turrens tas nâcis sodyt dziwous vnd
nomireusis. 8. Es tyccu ekšan to
Swætu Garu. 9. Wena swæta ka-
tholiskâ Baznica/ wena swætus draus
dziba. 10. Brækus pamæšana. 11.
Aukšan celsana tæs mæsas. 12. Vnd
wêna mûziga dziwošana. Amen.

Bo mums bûs macites yz þems dyws
wipadesmittems gabulems?

Mums bûs macêtas atzit Dewu/ þas
mums ic raddis/ vnd wyssa þa passaul
yz neneku: þas mums no muzigas pas-
zusenæs pestyis; vnd parswætyis ic
caur swætu kristiba; Tapæc bus mums
ekšan þo passaula swæti dziwot/ De-
wam kalpot/ vnd milot/ þa mes pæc
warram pe Dewu hût.

Cêki tad ic Dewi?

Wêns wenigs ic Dewo: ekšan teims
personems: Dewo Tawo/ Dêwo Dals/
Dewo Swætais Garo.

Je tad yf wena persona Dewos ?

Ta ic / tas Tawos ic Dewos ; Dæls ic
Dewos / Swatais Bars ic Dewos.

Ja yf wena persona ic Dewos / tad trys
Dewi bûs ?

Næ trys Dewi ic / bet wens Dewos / áis
sto wyssi trys persones ic eþþan wes
nas Dewistkas buþennas.

Bættra starpa þems personems ic wyssa
austaka vnd lēlaka ?

Wyssi trys seuw lydzeni : newena lōs
laka nedz áustaká.

Ac wena persona ic picmaká byusa
preþþ ótra ?

Newena picmaká / newena wælat / bec
wyssi trys seuw lydz.

Ruc ic Dewos ?

Dewos ic wyssur / ic debbesis / ic wyrsu
zemmes / ic wyssos mallōs.

Ja Dewos wyssur ic / kapæc mæs saka
þam Tawos mûsu þas es debbesis ?

Tadælie þa winþ eþþan debbesu sauwu
Dewistku gōdu vnd spætu wyssems
flay rāda.

ic zinna vnd rædza Dewos þo mæs dars
ram ?

Newen

Newen fo mas darram / bet áridzan fo
mas dômam winß zinna.

Ruria persona vzieme mûsa cilwaciba?

Ta ôtera persona Dewa Dæls / facters
top dæwæts **IESVS** Christus.

Ras tas par wæds **IESVS**?

Tas wæds no debbessu dots / vnd þan
tik d.ii dz fa passauls pestitais.

Ras **IESVS** Christi mata by / no facters
wæds cilwæts tappa.

Wena þætta Jumptaaw / facters
wæds Maria.

Ac Dewa Tæws vnd Swætis Gætt
vziemis mûsu cilwacibu?

Ne: t.þai **IESVS** cilwæte mesu
vziemis.

Rur tad nu ic **IESVS** Christus?

Sauwas Dewistlas búþanas pæc ic
winß wæsses mallos : bet sauwas cil-
wacibas pæc ic winß debbessis / vnd eþ
þan to Swætu Sækkamentu

Par þådas waiadzibas pæc Dewa Dæls
cilwæts tappa?

Mûsas waiadzibas pæc : þa mas tapti
ætpestiti no wælnu spætu / vnd geutu
cécumu.

Ra

Kā ir mums Dēwa Dāls Kristus

IĒSVS atpestis?

Ar sauwu ruktu cēšanā vnd geutā
nawe.

Kādas naves ir viņš mieris?

Petrustu tōtu caur rokams vnd taimis
penagglers/ trys stundas ešān lēlems
mōtēms tāra/ ešān viņš nomirre.

Ja viņš Dēws ir/ tā viņš warrāla
cēst?

Sauwas cilwacibas pāc ir viņš cētis
tā wens cilwāts: bet ne pāc sauwas
Dēwibas: āisto Dēws newar cēst.

Kapēc wālnam par mums bya wallia?

Par mūsu pirma tēwa nozēgumu:
āisto Dēws winiam dēwwe wallia nō
wysādems tōkēms vnd auglēms est/
wenu wenigu tōtū ayzlēdze tam ays-
tāt; bet viņš liktas seiw parrunnat
nō wālnu/ tātters caur wena czusta to
abōlu tēyc/ viņš ieme/ ede/ vnd pretā
ty Dēwa baušlu gāpōla/ ekritta ešān
Dēwa enaidibas/ ešān wālnu spēkū/
vnd mas wysi tātei nō winiam nā-
tusi.

Biā

Bia tad eſſan to abôlu kâda waina ?
Eſſan to abôlu ne bya kâda waina /
âbols bya labs / bet eſſan Adam vnd
winia ſewi by waina / kâ te Dewa ayz
legſana ſinadaia / vnd waelnam auſis
dewwe.

Kapac Dewu Texu mala kâ we u
ſirnu wyru; vnd to Swetu Garu kâ
wena balloda ?

Tapac kâ Dewos Texos tems ſwoatems
wyrems lyd3 kâ Danielam Janiam /
vnd cittems ſewo wacca wyra zyme pa
radias : vnd tas Swets Garu v3
Chriſtum ballô3u zyme.

Tas oters gabbols no tas **Cerribas.**

Ro kriſtitam cilwalam bûs cerrat ?
To mûziga debbeſſo preciba / vnd wyſ
ſunotul kaſ pe to waiag.

Ar wyſſi kattri to katholicka tycciba
turribus debbeſſis ? **Ne** wyſſi : **Tapac**
kâ ne wyſſi dziwo kâ pedac eſſan De
wa biaſſana.

Ar war kaſ pattêſu zinnat kâ winſ bus
no

no tems yzredzetems ?

Tas newenam ir zinnams/ warr eta tad
bût/ iafam Dewos to átwertu/ Eas ræts
ta notek: Aisto Swæti ræfti falka:
Tas cilwæks nezinni æc winß tæs mili
bas / ieb enidæßanas derrigs ic/ bet
wyffunotul vz nakufu layku preßan
mums ir paßlæpti.

Rasmums tad waiag fa mas wars
ram cæret to mußiga preciba ?

Waiag no wyffems narwigems græs
fems ftippi feuw fargates/ vnd til
tußam bût pe labbems darbems/ vnd
wyffuwairat æßan paterems/ vnd Des
wu lugßana.

Kættus pæterus ftæitidami wærram
mas cæret Dewa zæleßtiba ?

Tôs Kættus pæts Kungs **JESVS**
ir mæcis fauwems Apoftolems.

Stæiti tos Pæterus.

Tæws mûsu/ Eas tu eßi debbeßis:
Swætits topu tauws wårds. Ena
fa mums tauwa walßtiba. Tauws
præts notek fæ debbeßis/ ta æridzan
wycfu zemmes. Mufa denißæ maiza
DOD

ddd mums soden. Vnd pamerre mums
musa parada/ ka mes pawettam sau
wem paradnekems. Vnd ne ewedde
mums eßan kardinasanas: Det pesti
mums no to liaunu. Amen.

Sakki man ko mes ludzam ar sime
Paterems:

Mes ludzam muzigu/ garrigu/ vnd lei
cigu labbumu no grekims/ no welnu
kardenasanas/vnd no wyßadu liaunu/
ßas/vnd ôtras passaulas zelige gribbi
sargat.

Isaudi man ykweny gabbolin sawi
ßi: Par ko sakkam mes

Texos mûsu kas tu es debbessis: ic tad
Dexos mûsu texos:

Tá ic: Dexos ic mûsu istens texos: Ali
sto winß ic mums eßan swetas kristi
bas par sauwus bernus vziemis. Vnd
lydz ká mes no texu vnd máta to mése
essem dabbuiusi/ ta no Dewu essem
mes to dwesel dabbuiusi.

Ko mes ludzam saccidami: Swetits
tôpu tawos wards:

Mes ludzam ley wyssi cilweti Dewu
pázisti/

pazisti/flawená/ godena/ vnd kalpo.

Ro mes ludzam saccidami: Enata
mums tauwa walstribá?

Mes ludzam fá mums Dewos dod to
debbessó precibá.

Ro mes ludzam saccidami: Taus práts
notet fá debbessis ta wyrsu zemmes?

Mes ludzam no Dewu zelestibás/ fá
mes warram winia baufles labbe war-

ram pepildyt/ vnd winiá prátu darrit/
lydz fá te Engeli etšan debbessu darri:

Vnd gribbet fo Dewos gribbi.

Ro mes ludzam saccidami: Mûsu dês
nistá maize dôd mums soden?

Mes ludzam wyssu fas mums waiag ic
pe mesas vnd dweselles vzturrešaná.

Ro mes ludzam saccidami: Pammet
mums mûsu paradu/ fo mes pammet-

tam sawwems paradnekems?

Mes ludzam ley mum Dewos pams
mettu mûsus grekus/ lydz fá mes pams

mectam tems fattri mums fâdu liaunu
darriusi.

Ro ludzam mes saccidami: Ne eweds
de mus etšan kardinašanas?

Mes

Mes ludzam ley mums Dewos saega/
ka mes ne kâda greka ekrytam caur wels
nu edofanu/ ieb mēsas tarošana.

Bo ludzam mes saacidami: Bet pesti
mums no to lianuu ?

Mes ludzâm ley mums Dewos pesti
no wyssades mēsas vnd dweselles
lixtas.

Kapec mes Pateras galla sakkam
Amen

Capec: ka m. ac so wardu zinnam
darram / k. mes no sirdis gribbam/ ko
mes ludzam : aisto tas wârdos Amen/
wz mûsu wallodu tif daudz skan/ ka :
Ley nôtek.

Ac mes warram tôs Swetus kattri
debbessi ic/ pesaukt ?

Ta mums ta Sweta Katholiska Ba-
gnica mâca darrit/ vnd ta allazin te
weccati kattri prekšan mums ic byuši/
darruši.

Bo te Sweti mums labbu dârca/ ka
mes tôs cēniam ?

Tê ludzu Dewu par mums/ vnd wyf
supairak pallidze mums nâwes stunda.

Ac

Ac iemmam mes Dewam sauou
gôdu/ ka mes tôs Sweetus ceniam ?
Ne tesam ; bet wairak mes Dewa pra-
tu darram tôs cênidami vnd pelugda-
mi : aïto tas gôus neneku ne arcauou
Dewa gôdu : Mes tôs ne cêniam ieb
pesaucam ka Dewu / bet ka Dewa
draugus/ vnd mûsus ayzbildetius pre-
ßan Dewu. Ja pats Dewus pawes
leia vnd suty tôs Job draugus/ ka tems
by êt pe Job/ saccidams : Eta pe mane
nu kalpu Job/ vnd vpperet dedzama
ppur/ vnd wîns par iums lûgs/ vnd
winia lugßena grib es vziemt : vnd te
darcia ka têms by pawelets.

Ac warra tê Sweeti etßan debbessu
zynnat musa waiadziba ?

Etßan Dewu yt ka spegeli tê wyßus
notul zinni vnd redze kas mums notê/
vnd kas mums waiag. Ta tas En-
gels Gabriels patlausia Daniela lugßa-
na. Dan. 10. Ta Engels Raphaels
Tobie lugßana pretßan Dewu nesse.
Tob. 12. Ta Onias vnd Jeremias kate-
tri abbi ka nomirrusi bya/ redzaia

R

Maccas

Maccabeus Dewu ludzot par Jerusa-
lem vnd wyssu Joduliauziu. 2. Maccab.
15. Vud tas baggats wvrs eßsan helles
ludza par sauwems braliems. Luc. 16.
Ja nu tē sweti Engeli / Pattrems te
Sweti eßsan debbesti lydzeni / Onias
vnd Jeremias par sauwems liaudems:
ia tas baggats wvrs eßsan helles war-
reia lūgt; kapec tad tē Sweti eßsan
debbesti / Pattri allazin Dewa waygu res-
dza, par mums newarres Dewu lūgt?

Anteu Swetu starpa wyßsims
mums wayeat hūs. cenit?

To Sweta Jumpsuro Maria / Pattri
pirmu weiu pec Dewu turru / vnd par
wyßsims Engelsems vnd Swetems no
Dewu paaußtenata.

Kapec winia ta ir paaußtenata no
Dewu?

Kapec ta winia Dewa mātā ir / vnd
debbesto kieninia ir.

Ka hūs mums tad winia cenit?

Ar tems wardems / ar Pattrems tas
swets Engels / vnd ta sweta Elizabeth
to ceniusa.

Be

Kā tē wārdi Kanna ?

Summenata es tu Maria pilna Dewa
zelestibas / tas Kungs ir ar teuwim ?
tu es swetita par wyssems fewems /
vnd swetits ir tas anglis. tauwas mēses
IHSVS Christi. Sweta Ma-
ria Dewa mātā lūdze Dewu par mums
pabbagemis grecekemis taggadin / vnd
ekšan to stunda mūsās nomiršanas.

Kas tam Engelam tā lykkā summenat ?
Tā Sweta Triadiba pāweleia tam tā
summenat to Jumprauwa. To ōtru
gabbolinu : Sweta Maria Dewa mās
tā lūdze Dewu par mums cz. to ir tā
Sweta Baznica caur Swetu Garu
edōšena pelikkusa.

Kapec mes pec Paterems Kaitam
Summenata Maria ?

Kapec tā winia ar sauwu lugsana le-
tak vnd drizat war no Dewu isprasste
to mes ekšan paterims ludzam : tā Dewo
sauwa māca ne patlausis ?

Ar klaias tōs bildes / ieb Dewa zymes
cenit ?

Klaias : aisto to gōdu / Kātru mes tā
Kā zymā

zými rādām/ ne tay zými peēt/ bet tam
Swetām/ fattru ta bilde ieb zýma ir.

Tas tresas gabhols no tas Milibas.

Ko būs krīst tam cilwekam milot ?
Winjam būs mīlde Dēvou/ vnd sauwu
turwatu cilweku.

Ka būs mums Dēvou mīlôt ?

Wairak tā wýssas radditas lētas/
iā wairak tā sauwu pasu dziwosana:
rapec drizak cilwekam mirt by/ ne tā
prety Dēvou grekot.

Ka mums sauwu turwatu būs mīlôt ?
Mums būs winjam woelet vnd dargit/
to mes seuw pasims gribbetu notikt.

Kas ir mūsu turwaks/ fattru mes bus
sam mīlôt ?

Wýssi cilweki/ ley draugi/ ley enaidneki.

Ko tā Milibā mums pawele ?

Tā pawele mums Dēwa/ vnd Bazni-
cas baušles turet.

Tad mums pestaias šōs baušlus turet ?

Jā mes gribbam būt debbesis/ tad
waiag mums tōs turet. Aisto Chris-
tus sakta: Jā tu gribbi ēt ekšan mu-
šigas

ſigās dziwoſanas/tād turri tōs bauſus.

Mat: 19.

Skairi tōs deſmittus bauſus:

Tas piemais: Es eſmu tauws kungs
vnd Dērs; teuw nē bus ſwēſu Dēwit
turēt preſhan man.

Tas ōters. Teuw nē bus Dēwu tauwū
kungū wārdū nepattes walfot.

Tas treſas. Teuw bus tō Swedenū
ſwētē.

Tas ceturts: Teuw būs tauwū tewū/
vnd tauwa māta cēnit/ kā teuw labbē
klaias/ vnd ilgu dziwō wyrſū zemmes.

Tas peļts: Teuw nē bus noſauwt.

Tas ſeſts: Teuw nē bus lauliba parlauſē

Tas ſepēts: Teuw nē bus zaft.

Tas āſtors: Teuw nē bus nepattesā lea
ciba dōt pretty tauwū tuwaku.

Tas deſmits: Teuw nē bus ekārōt tauwū
wa tuwaka nammu.

Tas deſmitz: Teuw nē bus ekārōt
tauwū tuwaka ſewa/ nedz kalpu/
nedz kalpuna/ nedz wārſ/ nedz wyrſ
ſu kaſ tam pedec.

Ar warram meſ tōs deſmittus Dēwa
bauſus

bausles turreat ?

Ar Dewa spaetu warram : la mas tds
newarratu turreat / Dewos : nims tds
ne paweletu tur æt : V: d Christus
satta : Ja tu gribbi et etfan mûzigas
dziwofanas / turrei Dewa bauflus. Mat.
19. vnd S. Janis sat / Dewa bauflas
ne effoto geucas.

Parâda man fa tene grûti / bet we
gli wat bût ?

Milo Dewu tauwu fungu no wyssu
tauwu fidi / no wyssu tauwu prætu /
no wyssu tauwu spaetu : Vnd tauwu
tuwafu hûs teuw milot lydz seuw pa
sim. Bas letat ic fa milot ?

Cet ic Baznicas bauflus ? Pec.

Cas pirmais : Tds vzlittus Swetus
denas swetic.

Cas ôters. It Swædene to Swetu
Wisse klauft.

Cas tæßas. Tds Czetterdesmittus gas
wenia denus / tds czetrus layfus gadz
stactan / vnd tds cirtus vzlittus gaxo
ma denus gawæt / aridzan pektenos
vnd sardenos no mæsa æßen seuw attur
ætes.

Cas

Tas catturts: Jē gaddu io wentare
sauwam Baznicakungam sauwous gres-
tus sudzet: Vnd Keladena layka to
darga mēsa vnd assini mūsu Bungu
JESU Christi pe seuw iemt.

Tas pekts. Ekhan ayzlektens denems
kzas ne dzært.

Ac mums penâkas þas Baznica baußlus
turret?

Ka nepenâkas? Ta Swætá Katho-
lißka Baznica/ kattray mums Kristus
pawalæis klausit yt ka mâta: Ja kas to
Baznicâ ne klausis/ bus but ka wenam
Pagganam vnd muistnekam. Vnd S.
Augustinus sakka: Kas ne gribbi to
Baznica turret pac mata; tam ne būs
Dews pac tæwou. Bet wal pac to
catturtu Dewa baußlu pac/ būs mums
klausit ne woa tæwou vnd mâta/ bet áris
dzan garrigems kungems vnd woyrsre-
kems/ saimnekems/ vnd wyßsem kattri
pac mums ic.

Ja kungs/ ieb saimneks pawalætu
darrit kas ar grætu bût/ ác būs tam to
darrit?

Ja teuro Kungs/gaspoza/saimnefs/
 ieb saimnece pawælatu ôtram fædes
 darrit/ ôtru nofæuwt/ ifsiſt/ laupit/
 ieb cittas fædas f. Das abblænius dar-
 rit/ tad ne bûs teuro tôs flauſit; lab-
 baſ tôs par enaidnefus turræt/ ne fa-
 pretty Dewu græfot/ vnd Dewu par
 enaidnefu dabbuit.

Tas catturts gabbols no tems S. Sakramentems.

Bas ic tas par wæuds Sakraments?
 Sakraments ic wena rædzama zyme
 no Dewu elikta/ caur fættæ mums
 Dewu dôdu etſiga jæleſtiba vnd fæwæ-
 tiba.

Cel ic tôs Sakramentus? Septinle.
 1. Ta kriſtiba. 2. Ta Eſtippeaſana. 3.
 Dewa maleſt. 4. Grækuwaidaſana.
 5. Paſtara ælieſwaidiſana. 6. Bazni
 cakungas eſwætiſana. 7. Lauliba.

Bas ic tas pirmais Sakraments?

Ta Kriſtiba.

Bas ic ta Kriſtiba; vnd to ta mums
 labbu darra?

Ta Kristiba ic tas plemais vnd wyffna
waiadzigs Sacraments / cauc fatteru
tas cilwæls ac vdeni vnd Dewa wardu
no wyffems græfems tōp fæstis vnd
nomazgats / vnd efsan Christo fa wes
na iaunā taddibā v3 tas mu3igas dzi
wofanas atkal atdzimpts vnd swæctis
pæc Dewa bænu.

Bo wæl mums dōdu ta fæstiba ?

1. Doda mums Dewā zelestibu vnd
græfus pamæfanu. 2. Doda mums
wyffas sodibas atlaisana / fattera mums
by flaucumu vgguni cæst pæc tems græ
fems / fæcti pæfhan fæstiba by nopel
nita. 3. Caut to fæstiba tōpam mas no
enaidnefus Dewā draugi.

Kas ic waisg pe fæstibas ?

Vdens / vnd te wardi : Es teuro fæst
efsan wardu to Tæwa / vnd to Dæla /
vnd to Sæcta Garra. Tas fæ fæst
būs ac vdeni aplæt no nekristu cilwæ
fu / vnd lyds tōs v æcdus fæctit : vnd is
tas bænis til wais ic fæ Baznicafungu
t fæ pepæf newar dabbuit / tad ifwens
war fæstic / to bænu ac vdeni aplæt

dama

Dams vnd faccidams: Es kristi teure
elßan wardu to Tawa/ vnd to Dela/
vnd to Swæta Barra. Amen. Vnd
ia tas bæns nomirtu/ swæta winia
dwaßellá bût.

Ac pe Kristibas waiag grækusudzeßana?
Uewaid waiag/ bet gan ic sirda zelot
par wyßsims grækems: áisto caur kri-
stiba tópi græki pamesti: bet ia winiþ
pæc enaftas kristibas græko/ tad waiag
grækupamaßanas.

Kas ic tas óters Sakramenes?

    Ta Kristipraßana.

    Kas ic ta Kristipraßana.

Ta ic wens Sakraments caur Pattra
tas Kristits cilwæks ac swætu eliu vnd
Dewa wârdu dabbu no to Swætu
Barcu zelestiba/ ká tas stippri pârstaß
wa elßan swætas tycçibas lydz paßu
gallu.

Ac waiag þo Sakramentu bes grækus
vziemt: vnd ia kam kâdz grûcs græks
ic/ picmaßs grækus sudzæc?

Waiag ic/ lydz ká pe citcems Sakra-
mentems grækus papreßs sudzæc/ vnd

tá vžlemt/ cittaďá wíns ne dabbu Dewa
žalestibá/ bet dušmibá.

Kas ic tas teasas Sacraments?

Tas ic tas Sacraments táš áltaris/ to
maš saucam Dewa meleš/ eššan fatru
mums tópu dótá muššú Kungu **IK**
SV Christi ištená meša vnd áššins/
fattri áppatššan tem žymems maizas
vnd winas ác mēša vnd dwešel vnd
Dewiba patteše ic / tad wens ištens
ešwetits Baznicakungs to maize vnd
winu wycšú áltaci vppere vnd par
šweti.

Ro šis Sacraments mums labbu
darrá?

It tá deništá maiza to mēša/ tá ša de
bešša maiza bario mušas dwešelles.

Ja nu Christus eššan šo Sacra
mentu ic/ tad peštaias mums to cēnit yē
tá Dewu áppatššan šems žymems?

Tēšam ne cittaďa : áššeo tur Dewo
ic/ tur teuo Dewu bus cēnit vnd go
denat : nu mums ta Šwetá cyccibá mā
cá/ ta Dewo ic eššan šo šwetu Sas
tramentu/ kapec mums ne būs šim S.
Sacra

Sakramenta dôt Dewißtu gödu.

Ar etþan to bittet ic Christi ássins
to liudems död tas / tas Missi dena
Baznicakungam?

Ne: álsko tas ne ic swærits / bet tas
tôpu tapæc dôtis ka larað to swætu Sa-
krament war leia þyt; Ðaðkam ic sausa
mutta / tam waiag, muttu slappenat /
ka wins to war Drizak noþyt: þam ne
waiag / war ne ient.

Ar Christus ic appakþa ikwenu gabbo-
linu?

Je: þant tu desmittu ieb wairak gab-
bolos lauzis / tamæt tu Christum ne
lauzis / bet to maiza xme wen: wins
palleð wæffels appakþa ikwenu gaba-
bolu.

þa war tas cénige þe Dewa galdu ét
Winiam hús paprekþu wyffus grætus
prekþan Baznicakungu áf firdis þælu
mu sudzat; wyffems þamest / tas wi-
niu áþkætenaiußu / vnd ne wena dusmit-
ba turtæt / vnd ia þam skadas dactyis /
salidzenat / vnd tad þe Dewa galdu ét

þas ic tas cættures Sakraments

ta

Ta Græfuwaidafena.

Kas ir ta Græfuwaidafana?

Ta ir wens Sakraments/ caur Pattru
wens istens Baznicakungs Dewá wêta
tems grænekeims/ Pattri no siedi sau-
wus grætus zelo vnd preßhan Bazni-
cakungu seuw ápsudzas/ vnd sauwa
dziwofana solias labbat taise/ pametta
vnd pedôdá wyssens waidnekeims.

Ko bûs tam darrit/ Kas sauwus gre-
tus grô lab sudzet?

Keam wins pe Baznicakungu êc/
bus winiam sauwu pasu siedi naige
ytraiat/ wyssu wairat tôs ruppiôs
grætus.

Ta Kas bût wzmof kâdu ruppiu gee-
tu etßan grætusudzeßená kaunas pec-
cepis/ ieb ne but saccyis cêl reize wins
so/ ieb to grætu darryis/ ar bût tas gre-
tupamæßana dabbuis?

Tas newen grætupamæßanu ne dabe-
buitu/ bet lêlatu grætu darritu: vnd
ia wins ta nomictu/ tefam winia dwes
el helle noêtu.

Tad waiag issaccit cêl reize itwens
græts

græts noticcis ic :

Waiaq ic wyffus galwougrætus is-
facelt/ cef teize notiffufi/ cittada græ-
tasudzæßana/ neneku maësa preßan
Dewu.

Ja kas bût wyffus fauwus grætus
sudzæis/ vnd par tems ne zelois/ nedz
domais fauwu dziwosßana labbaë efalt/
ieb ne áddôe/ fo ôccam iæmis/ ieb nou-
lis/ ieb pateuri/ algu darbneßam/ ac
tadam warretu grætus pamest Bazni-
cátungs :

Tam newens Baznicátungs war
grætus pamest/ bet pallett eßßan fau-
wems grætems dzilliat/ vnd ia ta no-
mießt/ müztga vgguni bûs : vnd ia fuchß
Baznicátungs tam bûtu grætu pamest/
Dewos ne pametta/ eßam tas gan darri/
ßam tas parada ic : vnd Baznicátungs
lydza ac winiam müzigos vggunis
eitu.

Ja fuesß lapratu geibbætu grætus
sudzæet micdams/ vnd ne warretu eß-
dryz Baznicátungu dabbut/ fo tam
darri :

Tam

Tam waiag no sirdis zælot par sans
wems grækems / tad Dewo tam tós
grækus pametta : bet ia winsß wæffels
bliust / tad bus tam tós grækus sudzæc
preßan Baznicakungu.

Ko tam darric ká tas zælot war sans
wems grækems ?

Tam bus seuw preßan áccims stels
let Christum / yt faut tas to cædzæis
pe krusu pe kalcu / ássinigi / eßan gru-
tems môkems par sauwems grækems /
to dômadams / dos tam Dewo wenu
mikstu sirdi / vnd assaras.

Kas ir tas pekts Sakraments ?

Ta ir ta Baznicakungus eswætisana.

Kas ir ta Baznicakungus eswætisana ?

Ta Baznicakungus eswætisana ic
wens Sakraments / caur kaccu tems
Baznicakungems topa dôts garrigs
speßs / vnd sawiße zælestibá / ká te sans
wam ámmadam war labbu vnd pareis
se preßan stawæc.

Ta Baznicakungus eswætisana to lab-
bu dôda ?

1. Ta dôda Dewá zælestibá. 2. Dôd
Baznic

Baznicakungems spæku/ tōs Sakra-
mentus swætit/ vnd tōs izdallit cittems.
1. Timoth. 3.

Kas ir tas sestis Sakraments :

Ta pastara ælieswaidisana.

Kas ir ta pastara ælieswaidisana ?
Ta ir wens Sakraments caur kattru at-
to swætitu æliu/ vnd Christi wardus
newæffelam Dewa zælestibā par dwa-
selles palligā/ vnd dazsæart aridzan
par mēsas wæffelbā topu dôts.

Kas ir tas septits Sakraments

Ta Laulibā.

Kas ir ta Laulibā ?

Ta Laulibā ir wens Sakraments/ caur
kattru dywwi swabbadi kristiti/ vnd nes-
sæsolici cilwæli/ wyrs vnd sewā/ pæc
Dewā estadiskanās seuw dôdas ækšan
Laulibas: pe to tēms Dewas dôd caur þo
Sakramentu zælestibā/ kã te ækšan sau-
was laulibas lyd3 pafas nãwes war gō-
dige vnd weikle sadziwot/ vnd sauwas
bernus ækšan Dewā byāßenā/ vnd kri-
sticā macibā vzaudzenat.

Ac Dewos tbs sodi/ fãttri negodigt
dziwoiusti/ ieb citta kãdã grekã bes gre
kusudzeßãná laulibas vziem ?

Tãdem Dewos ne dõd labbã dziwo
ßãná / ättrãuw tems sauwe Dewißkã
zelestibã / lãk tõs krist eßsan grãtem
grekems / turri wenã nißná dziwoßãná /
seuw wens otru enidãs / dod tems nes
titklus / pãttigalwigus / vnd nepatlaus
sigus bænnus / no fãttrẽms ne wenã
eprãceßãná tems bus ; bet sãrdis sãpes /
jelums / råudãßãná vnd nolãdeßãná.

**Tas pektas gabbols no tas kris
stitas Taisnibas.**

Kas ic tã kristitã tãisnibã ?

Preßsan Dewu vnd cilwekãms wenã
lãbbu dziwoßãná turret.

Kas ic walag pe kristitas taisnibãs ?

Dywoi leti. Pirma : No to liaunus
ãstãt. Oera : Vnd labbu darrit. Aisto
tãs caur tyceibã tãppis ic tãisnis / tãms
bũs gãdãt / kã tãs wãr caur lãbbẽms dar
bẽms wel taisnãks tãpt.

Cet ic mums enãidneßi / fãttri mums

S

patudis

patudina grekot?

Trysic: Welns/ Passaul/ vnd musa
pasa mesa.

Bapec citti greki topu deweti nawigi/
ieb galwigreki?

Tapec ka te to cilweku aplaupi/ vnd
noiem Dewa zelestiba/ kattrá táš dwe
selles dziwiba it/ vnd to muzige zudde
ná.

Ar tē galwagreki ar darbems wēn no
tel?

Ne: bet aridzan ar wardems/ ar ayzka
wefana daudzus labbus dabus/ aris
dzan ar domams wēn.

Kapec citti greki topa deniski deweti?
Tapec ka tē ne zuddena to cilweka dwe
sel/ vnd top lēta pamesti.

Katteri it tē wyffunikniē vnd grutaki
greki?

Tē katteri cilweku muzam zuddena vnd
belle wedde: Lydz ka tē septinie gal
wagreki. Te sēsi greki pretty to Swes
tu Garu. Te catteri greki katteri v3
Debbessu sauc. Te dewwinie swēsi gre
ki. Vnd citti waitak/ katteri pretty De
win

wu vnd tuwáku milibá ie:

Cet ir galwágreki? Septinie.

1. Greznibá. 2. Negausibá. 3. Nestk-
stibá. 4. Enáidiba. 5. Periskaná. 6.
Dusmibá. 7. Laistibá pe Dewá kálp-
sáná vnd cittems létens. Pretti sems
ir se septinie Dewádomigi leti. 1. Zem-
mibá. 2. milestribá. 3. Skistibá 4. mia-
libá. 5. goddibá 6. Pacekaná. 7. Aktia-
libá pe Dewákalposánas vnd wyssens
letens.

Cet ir greki pretty to Sweru Gar-
ru? Sese.

1. Tis v3 Dewá zelestibás grekot. 2.
Pe Dewu zelestibás issamiffetes. 3. Tay
pazinnámáy tessibá pretti ét. 4. Tay
bralistká milibes pec ótru enidet. 5. Cécú
stedi turret. 6. Ekšan grekems v3mosh
pástawet. Sze greki/ nedz seit/ nedz
winjá passaulá/ ieb liot geutu topi áte-
láisti.

Cet ir greki katteri v3 debbessu sauc?

Czetti.

1. V3mosha slápkawwibá. 2. Tas mema
ieb Sodomiteru greka. 3. Nabbagan

Sa

atran

Attraidnas vnd bārinus āpspeṣanā. 4.
Nopelnitu ālgu darbnekems vnd ālgās
cems ātturret/ ieb ne Dryz dot.

Cet ic swesī greki/ Pattri mums tos
pu pelāgadie? Dewwinie.

1. Paddomu dot v3 kadu greku darrī-
ṣanā. 2. Cittam pāwelet kādū greku
darrit. 3. Ekṣan swesū greku sauwū
prātu ātwelet. 4. Cittus ekṣan grekems
eweṣt. 5. Otru greku teikt. 6. Kad kās
greko flussu cēst. 7. Dalkṣā letā glāb-
bot vnd sargāt. 8. Cittu greku pacces
dzer. 9. Swesū greku āyzbildet.

Ar tās ian gān no grekems seuw sāt-
gates/ vnd ne kadā liāunu darrit?

Dewāid gān: āisto Christus sikkā:
Ikwens koks/ kās lābbu āuglu ne nes-
sa/ taps yzciēst/ vnd vggunī mestis:
Bet kās mānnā Dewā prātu darrā/ tās
Es ekṣan debbestū walstibās.

Ro tad būs wenām Pristitam cilwe-
tam lābbu darrit?

Tam būs modige/ taisne/ vnd Dewāe
biige prekṣan Dewu/ vnd cilwekems
Dziwot/ vnd ār lābbems darbems sau-
wā

Wá Kristitá álcenášána rádit:

Cetádi te labbi dárbi ? Triádi te.

1. Dewu lúgt. 2. Gáwet. 3. Vbbágema
Dewa d'elie dot.

Ro mums pallidzá te labbi dárbi ?

Caue tems lábbems dárbeims/ vnd no
caue tyccibás wên eop tas cilwets tai-
snots/ vnd dabbu to álgu tas táisnibás.
Vnd tē káteri lábbu dárriá/ ês etšan to
muzigá dzirwosána : bet tē káteri liáunu
dárriá/ etšan to muzigá pázusaána.

Cet te mesigi ieb ártigi milestribás
dárbi ? Septinie.

1. Tos izalkusos bariot. 2. Tos vzkáls
tusos dzirdenát. 3. Tos naggus ápterpe
4. Tos swesús vziemt maiewetá. 5. Tos
newessulus ápraudzit. 6. Tos kás cetus
ná ápmekket. 7. Tos myrrones áprákt.

Ro satta Christus no sems milestribás
dárbeims ?

Sweti te tē milestribigi: áisto tē milestribás
dárriás. (ptinie.

Cet te gárrigi milestribás dárbi? Ses

1. Tos grecnekus pasodit vnd pámacet.
2. Tos nemácitus macet. 3. Tems sawa
bigema

bigems lábbu páddomu dot. 4. Tos
bedigus eprecát. 5. Lapprát nepáttes
tést. 7. Pár dziwems vnd nomittus
fems Dewu lukt Aisto ár tadu meru
mes emerosem/ár tadu mums átkál táps
emerots.

Kattri ic te ástorie Swetibás/ fá-
trás Christus maciá ?

1. Sweti ic tē nábbági efsan gárru:
áisto tems peder tá debbesto wálsfibá.

2. Sweti ic te lenigi : áisto tē to zema
me ápsedes.

3. Sweti ic tē bedigi : áisto te táppis
eprecenati.

4. Sweti ic tē fáttremis álkst vnd fálsst
pec táisnibas : áisto te táppis peedes
nati.

5. Sweti ic tē milestredigi : áisto tē mi-
lestredibá dabbuis.

6. Sweti ic tē fátrri wenu skista stedi
turru : áisto tē Dewu redzes.

7. Sweti ic te merigi : áisto tē cáppis
Dewa berni deweri.

8. Sweti ic te fátrri peertrensená cés
pár táisnibas pec : áisto tems tá debbesto
wálsfibá peder.

Cet

Cel ic Ewangeliski paddomu? trys:

1. Lappratigá nábbádžibá. 2. Muzigá štířibá. 3. Pilnigá patláuššáná áp pářša gárrigu wyrřneku.

Bátrri ic te pædigi cilweku leti?

Sze czettri.

1. Ta náwe. 2. Tá šodibá. 3. Tá belle. 4. Tá debbessa přécibá.

Ar állázin mums tos peminnet bus?

Bá tád: zin fá te Sweti rářřti ne wels ti řaká: Eřřán wyřřems tauwems dat bems pemin tauwas pedigás letás/ tád tu mûžam ne grekos. Eccli. 7.

Bápec tē topá dewet czettri pedigás letás? (begt.)

Tapæc fá newens cilweks tōs war yz.

Bátera no tems ic ta pirma? Ta Nawe.

Bo mas řaucam tá Nawe?

Bád mēřa vnd dwæřel no řeuw řitřas/ dewam mas ta Nawe.

Tád wyřřems mums būs mirt?

To ár áccims řædžam: řur tē ic/ řatřtri dážžušřimpti gaddus přeřřan mums ic byuřři? ta fá tád/ ta řaggadin mirt řřam wens pæc ôřřu cits dřižat/ cits wæřat.

Ar

Ar tá dwoæsel lydz mirst ar to mesa?
Ta dwoæsel ne war mirt; cittaða bûtam
mes tems zwerems vnd lopems lydzini.
Kur tá tad pallet/ ka winia yz sauwas
mesas êt?

Ta tudelin preksan Dewu tôpa stellaz
ta/ Kur tay bûs dôt lagadiba no wyssens
fo ta eksan sauwa dzirwoßana ie darri-
usa/ vnd pæc sauwems darbems tôpa
sodit.

Pæc sodibas Kur ta dwoæfella êt?
Ta êt ab debbesis/ ab helle/ ab slaucu-
mu vgguni.

Katteri êt debbesis?

Te katteri ar skista dwoæsel no sennens
êt/ vnd ne kadu græku turvu: ab ia
kads byis græks/ se gan par to darriusi.

Katteri êt helle?

Te katteri ar kadu galwagræku nomieß.

Katteri êt Slaucuma vgguni?

Te katteri eksan so passaut newaid gan
darriusi par pameßtens grekems.

Kattras ie ta ôtra no tems ezettrens
pædigems lêtens?

Te sodiba/ Kattras dywowaða. Pico
ma

ma notef tubelin pæc mirþanas : ðtra
paſtara dena/ Ead Deos aicenas wyſ
ſus cilwæþo bernus preþþan ſauwu þre
flu ær tems lagadæ.

Ʒa eas notifs ?

Deos ſauwuſ Engeluſ ſutis/ liþs wyſ
ſus myrcones auþþan celtes/ vnd nâþe
preþþan ſodibas.

Ac tyccu tu Ʒa wyſſi Ʒattei nomica
ruſi/ ætkal auþþan celſes ?

Ʒa ne tyccæþu/ Ʒa pats Chriſtuſ Deo
wa dals/ Ʒatters melloc ne wac/ wælx-
is tyccæt /. Vnd eþþan mûſas tyccibas
wenpædeſmita gabbulæ ſakkam mæſ
Meſas auþþan celþana.

Ʒapæc tay meſi ætkal bûs auþþan celtes ?

Ʒapæc Ʒa tay bûs æt ær ſauwa dwe
ſel mûziga dziwoþana/ ia ta þay paſſau
le labu dziwoiuſa/ ab eþþan mûzigems
mðcems/ ia ta ne labba dziwoiuſa.

Ʒas ead bûs Ʒa mæſ ſtawæſam preþþan

Deua Ʒæſlu ?

Buſ mums iþwenam ætbildæt Ʒo mæſ
dziwoþanas layþa/ iab/ ieb ſlimmi eſſe
mi domaiuþu/ ieb tunnaiuþu; ieb daco
uiþu ;

ciufu; nenetu palliks ne yztaiats; to
mums maca tās swetas tyccibas gabbo
lins: No turrens tas nâcis sodit dzirous
vnd nomirrußus.

Preßan kattrams ta pastarra sodi
ba tappis turreta:

Preßan wyßsems Engelems/ wal
nems/ vnd cilwælems: Christus ka
wens sogis sedes v3 wena wariawixne
apfart winiam stawas ac lēlu gōdu
wyßsa debbeßa draudze.

Ac tur zinnamu būs preßan wyß
sems/ kō mas labbu/ ieb slimmi darci
ußi:

Ne wēn tē labbi darbi/ vnd niēni
preßan wyßsems būs zinnami/ bet ac te
wyßsi mazzaki/ kattrus mas par gra
tus neturram. 1. Cor. 4.

Ja kada dwæfel noēt no ßas passaus
les bes ruppiems grækims/ ac ta war
ēt debbeßsis turredama mazzos grækus:

Ne war/ ley gan te te mazzē greki/
ieb rupie græki caur grækusudzeßanā
iau pamesti ic/ tamær bus tæy par tems
etßan slaucumaugguni cējt/ vnd gan
darrit

Darric Dewa taisniba: aisto ea debbestu
walstiba ne cēs kada newa.

Cit ilgi tay būs būt slaucumunguni?
Damer ta par sauwems nopelnitens
grāfims gan ic cetusa. aisto Christus
sakkā. Mat. 5. Pates es sakka teuwo/ tu
ne yzes no turrens/ efam tu to pedigu
lausu atmaksas. Vnd Matth. 18. Vnd
winu kungs nodewwe to tems mōci-
taiems/ efam tas wyssu paradu atmaks
saia. Ba ta iau gan bus darriusa/ tad
ta top vziemta debbesti.

Ar warram mas pallidzæt tōs nab-
bagus dwaxelles ta tems te mōkas tōp
atweglot/ ieb drizæt no turrens war
tapti pestiti?

Warram: 1. ar gawesana. 2. ar De-
wa lugšena. 3. ar nabbagus melošana.
4. vnd wyssuwairek tā ta Swata Mis-
sa par tems tōpa turret.

Tad waiag tikluf par tems Dewu
lugt?

Ne war lēlakā milibā būt/ vnd Dewam
milača/ tā par tādems lūgt/ kattri seuwo
pašas newar pallidzæt/ bet neissakamas
mōkas cēs.

Bape

Apoc te newar pasas seuw pallidzet
Apoc ka cilwaks etfan sa passaul dzia
woodams war dandzu labbu darric/ vnd
no Dewu pelnit atswabbadafana par
nopelnitem s grakems ; bet pac sas
dzimofanas/ ne darbs/ nedz lugfana
pallidzes.

Ar tē Pattri par tems dwesellems
Dewu ludzu / nabbagus mēlo / lēb
Swetu Missi turrec/ kādū ālgū par
to dabbuis ?

Te dweselles Pattri top atswabbad-
si no flaucumasugguni debbesi būdas
mi pemannes winiu labbudarrifenu/
vnd tiffus Dewu ludzis par tēms ; vnd
ia tē būs flaucumaugguni pac sauwas
nomiršanas/ drizat tappis yspetit.

Ar war kas bes flaucumasugguni
flint debbesis ? w.r.

Ley tiffus par sauwems grakems
gawe/ ley staitā Paterus/ ley dōd lap-
prat nabbagems/ ley bēze ēt pe grakus
fudzefanas/ vnd pe Dewa galdu/ ley
dar labbus darbus/ vnd no grakems ley
seuw sacgas/ tad tād s tēfam es debbesis

As bes flancum usugguni?

Kattra ir ta tresá no tems ezettremá
lêtemis?

Ta debbessa præcibá/ pec kas irwenam
bus gadet tur Kliut.

Bas tems Swetems búš debbessis?

Wyssu labbu fo te gribbes/ fo té yzdoá
mat wartes/ to te tur attraddis: tue
wesselibá/ tur præcibá/ tur mérs/ tue
milibá/ tur wyssulabbums. S. Apo-
stols kas v3 tresó debbess' i rauwots/ saka
ta: Newena áccis ir redzeius/ ne wes
ná áussis ir dzirdelus/ vnd newena cila
weká sirdi enacis ir, fo Dewos gattaw
taisysis ir tems kattri to milo. Wyssa
passaulas præciba/ góds/ baggatiba nes
waid ka wená ana vnd patressis pretty
debbesso walst.

Ar bus debbessis kadás bedas/ nos
tummes/ ieb bailes ley te ne yzkryta y3
Dewa zelesribá?

Muzam ne bus/ te nezinnas no kas
as bedas/ nostummas/ ieb bailas: ái-
to té gan zinni ka te elsan Dewa milla
as estipprinati/ newartes yzkrist y3
Dewa

Dewa želestibas.

Ar etšan debbessi seuw wens dtru pazinnis ?

**Labbat ne ka šai passaulei seuw pazinnis; ar tōs katreus te muzam ne redzei-
ši nedz pazinnuši/ cit lab pazinnis ye
kā butu sen pazistami byuši.**

Badas mešas tems Swetems bus ?

**Skaišta ka ta šaidra Saula/ ia wal
spōšakā/ būs ākšili/ warces accimikla
būt kur gribbes; bus caurspidiga/ war-
ces wyssur caurwertes/ bus ara wyssa
cešana/ ne cētis wāirs šāpes lydž ka šai
passaulei/ būs lydžena Christi mēša.**

**Ar wyssems debbessis bus lydž gods/
vnd lydža preciba ?**

**Ne būs : ley gan wyssi būs etšan mu-
žigu gōdu vnd preciba/ tamer ne lydžu
gōdu vnd algu turres : kurš ar labbema
darbems waitaē ir pelnyis/ tas lelaku
gōdu vnd algu dabūis : Ic ka tē
gwaixne wyssi ir debbessi/ vnd tamer
ne wyssi lydžu spidumu turra/ citra
spōšaka vnd šaidraka spyda.**

**Ar par škwenā labba darbā bus ša-
wista**

wiſta atmeſſaſana ?

Ta ir: Ja ſas labbu darra/ vnd ne
turru kâda cuppiu græku pe ſeuw/ tas
no Dewu dabbuis algu: bet ia ſas lab-
bu darra/ vnd ic eſſan kâda lêlu græku/
tas neneku pelni âr ſauwu labbu dar-
bu/ ka ſe kâda laiciga atmeſſaſena.

**Kattra ir ta cetturta no tems
pedigems letems:**

Ta Helle/ Eur wælni ar wyſſems nolade-
tems muzige eſſeti ir.

Kas ir ta Helle ?

Ta helle ir wena dzillia/ tumſa/ bresmie-
ga weta/ pilna zillu vgguni katters de-
dzin dag/ vnd mûzam ne yzdædzis: eſ-
ſan kattra ne iſſakâmas môkas vnd ſa-
des cêſ/ kattri âr grutems grekems no
ennems noët.

Kas tôs helle mocenas?

Môcenas wælni/ mocenas vgguns/ ſale-
ca/ zobus triſeſana/ tumſiba/ bads/
wiſſana/ ſmarſi/ cârpi/ ſirdsgraufsa-
a/ kauns: wyſſugrutaka môka bûs/ De-
da waigu muzam ne rædzet.

Eiſ grute tas helles môkas bus:

Grute

Grutata vnd lēlatā ne ka wyssi passaus
les sapes vnd mōki.

Ne bus tad neneku ekšan belles no to tē
eprecenatus ?

Neneku vnd neneku : tikai bes maru/
bes gallu sapes par sapa.

Badas bus winias mēsas ?

Nifna/ waia/ smirdiga ka āzi/ besspa-
ciga / pilna watus vnd wainas/ grutata/
pilna sapes.

Ac wyssens wenadas mōkas bus ?

Ne bus wenadas ; kas grutak vnd wais-
rak ir grakois/ grutak vnd wairak taps
mocenats.

Ac par wenu galwagretu kas
belles pelni ?

Cā mums tā swatā Ticcibā vnd swatt
raksti maca : Lucifer ac wyssens kattu
tam petieras/ par wena græznā dōmā
klu yz debbestu stumts vnd tappā no
wenu skaištu Engeli wens nifns
wals : Cains par wenas slaptawibas
pæc/ Judas par wēnā wiltibas pæc :
Herodes par wēnā græznibas pæc : Ho-
lophernes par wenas pedzeršenas pec

to helle pelniá : lydz ka taggad daudz
par wenu greku pec helle êr. Aisto ká
teuw Dewos áttrod/tá winš teuw sodis.

Cik ilgi te Swæti bûs debbesis/ vnd
tê noladeti helle / kâdus tukstosus
gaddus :

Ne tukstosus gaddus/ bet mužige
mužam/ tas ir/ bes gallu/ bes mæru.

Kas tas ir mužige mužam :

1. Gribbi tu lab saprast vnd zinnat kas
ta mužiba ir/ tad iem wera vnd sredi
abgada/ kas ir ar Dewu/ vnd ar wof-
sems Swætems Engelems mužige bût
debbesis/ vnd tur bes gallu precatēs
vnd lixmotes : ieb ar wælnems vnd no-
ladætems ešān mužigems vggunems
dægt/raudat vnd kauke. Aisto tēšam
patces/ no tems dywuwems wena teuw/
man/ vnd itwenam notis : kads tās
mužibas bûs ešakums/ kads pallis tas
mužige.

2. Gribbi tu zinnat kas ta mužibā
ir/ edōma pe seuw tukstosus gaddus/
vnd átkal tukstoskatt tukstosus : dōz
ma tet tukstosus gaddus/ ceš áccimies

flas war but no passaules esakumu yz
passaules gallu: vnd tad tu to wyssus
es izdomais vnd izlagad eis/ wael tu ne-
neku no tas mûibas es átrawis/ winia
palleka wassel ka byiussa. Cains kars
ters sawou braltu nokauwa/ ian pe
sektustofus gaddus helle dæggá: Jus-
das kas Christum pewile/ ar to bagga-
tu wyru dryz pe dyrowitustofemis
gaddims helles môkas cêsi; waica tôs/
fad winias môkus vnd sapas gals bûs:
fo tē átbildes? neneku cirtu ka to wen:
nûle wael esakums ic musas môkas. Ley
parêt tek tustofsi gaddi cêk zwaixne
debbessi/ cêk smilfu graudi wyssa pas-
saule/ cêk zales passaules apleká/ cêk lap-
pas kôkos/ cêk wdenlassi iûri/ ezzeros/
oppiios/ dukfos/ purwos/ cêk spalwi
puenims/ cêk matti wyssems kas tag-
gad ic/ kas byufi/ vnd kas wael bus cil-
wækems / lopems / vnd zwaærens/ ar
tad gals bus môkems? fo te átbildes?
ta ka pirma: nule wael musas môkas
esakums. Ley parêt wael tek tustof-
kars tustofsi gaddi/ fo Cains/ fo Jus-
Das/

das/ fo tas baggats wyrs/ vnd citti hel-
les vggunims noladæti/ vnd tek tuksto-
sus gaddus cêk/ fo arbildes: iten to
patti/ fo pirmaê: nule wæl esakam mo-
fas cêst: muzam bus esakums/ gals mu-
zam ne bus.

Kad but pæc tek neissakamams vnd
ne izstakamams gaddams Dewos gallu
darryis tems helles môkems/ tesam but
tems lêl: eprecafaná/ vnd but ár pæce-
faná wyssas tek ilgas vnd grutas mo-
panessusi Dewu pateikdami pæc tâda
zelestibá: aisto te cerretu wenêart gal-
lu: bet nu tems áriemta wyssa cerriba;
vnd bus êkfan helles vggunems degt/
vnd wyssadas mo-
fas êkfan wyssems
faulems/ lucekems/ vnd dzislems cest/
kamar Dewos bus Dewos/ tas ic/muzige
muzam bes gallu/ bes zelestibá/ bes mi-
lestidibá/ bes mæru.

3. Gribbi tu zinnat kas ta muziba ic/
vnd cik ilga ta bus: dôma kad but wens
falns no maggona sekkelems aufsts lydz
pasu debbessu, vnd plats ka wyssas pas-
faulas aplêts/ vnd wens putnins at-

naftu pæc fimptu tufstosus gaddus/
waicæ no to maggona kalmu ne iamis/
Eá wenu grandine/ cif ilqu layku gan
by tems sagaidit helles môtas/ bet tamer
pæc teġ ne ifakaltamems gaddems but
gals. O káda lela tems butá precibá/
iá Dews caur tãdu Engelu tems tãdu
wæstu futitu: áifto tẽ cetrætu wentatt
gallu: bet nu ta cerribá welt ir/ vnd
bus tems but eßan mużiga iffamiffeß
fan. Raug nu vnd abgada kãdu ilgu
layku tẽ tãifni ac Dewu bus debbesi eß
fan mużiga precibá: vnd tur pretty te
græcnefi eßan mużigems môdems/ fur
te kãsmôcena ne pekufi/ vnd kãsmô
cenati tãpi/ mużam ne nomirris/ ley
gan te lappratu mirtu. O tãifnais
Dews kã grutá tãwã fãdibá! par
wenu galwagratu tu fody ac mużig
gems vggunims Kad but par wenu
ruppiu grætu fodyis eßan helles wenu
gaddu: ô ganna grutá ceßaná tá but:
ab par ykewenu grætu fimptetufstosus
gaddus: ô káda biefmiga fãdiba tá but:
bet to fãftu es fimptutufstosus / but
Dews

Dewos tukstokkatt simptutukstokkus
gaddus wenu graeku sodyts eßan helles/
partese/ wena ne issakama/ bresmigá/
vnd gruta sodibá ta but. Ach teßam
partes/ wyßs musa lagadibá vnd is-
staitißana parletu maza ic pretty mus-
zibas/ ne wena leta war tay tape salidzes
nata. Dewos pats winias gallu ne at-
traddis: Kas ic wyßsas passantes môs-
kas vnd sâpas preßan wyßsamazaka
helles môtas/ neneku ta wens pakcast/s/
æna/ bærnámenge. . Xing tá bresmig-
gá letá ic/ ár wena nestisá domasenz
ár dusmigu stedi/ ár negodigu darbu /
ár nißna lâza / áb cirtu kadu ruppju
graeku gullæt êt/ teb ilgi eßan graekens
pâstawat; steidzas io drizat/ io labbat
yzbrist yz tems helles gubblims/ pesti-
tauwa dwæsel no müzigas nelaimas:
kas zimni eit ilgá tauwa dziwoßana/
dacc issæná graeku waidasßanu/ sargaias
seuwo tikkus no galwágrækims: labbat
simptuðact mict/ ab seuwo liktes nos
kauot/ ne tá daccit kadu graeku/ par-
tattu mas tópan Dewa enaidnetu/
vnd

vnd wælnam þar draugu/ vnd sauw
dwaeselles ewæddam eþsan mûzigas þa
zusanas.

Blausaitá þá S. Bernardus wem
lels swæts wyes eistá: Salká man
ciltwæts tuc nu ic þas passaules bærn
fateri á munis ne fenni dzwoia/ nen
tu no tems þar pallicis/ þá þælni/ tæp
smæsa. Abdomá tikfuss þas te ic byu
þi/ vnd lúðo þas te nu ic tappuþi: t
byá ciltwæti lvdz þá tu/ te æde/ dzæc
by lixmigi vnd luffigi/ turræiá labbe
denas/ bet eþsan áccimietli tē nogai
þi helles dibbena; taggad winias mōsas
tæpi æde vnd ápgcauz bet tá dwaesel
cêþ ne issaffamas mōsas helles vggun
lvdz pastæra dena/ þad ábbi áttal tōpa
saês/ vnd tad eþsan mûzigems vggun
nims tappis nomesti/ tapæc þá ábbi mē
sa vnd dwaeseli grætoiuþi ic? vnd eþsa
grætimis v3 þa passaulá noskicruþi ic/
bus ábbems mûziga sōdiba saust. Bo
tems nu pallidza lela ciltá/ eustri raddi/
lela baggatiba? tō lelá passaules gods
vnd slawa? tuc palli lixma vnd ta
rigá

Ta Swehta Lugschana.

Tebus muhs Las tuepsi Debe-
sis, swehtints lai tohp taws
wahnds, lai nahdas muhms
tawa walstiba, taws Prahts
lai noteck ka Debbesis, ta
arridsan semes wirsu, muhsu
Deenischku maisi dohd muhms
schodeen, un peedohd muhms
muhms Parodus, kamehs pee-
dohdam muhseem Paradne-
keem. Un neeeded muhseekson
Kahrdinaschanas, betatpesti
muhsnota launa Amen

Ta Engela Summenaschana
Summenata epitu Maria
Pilna Dewa Schelastibas,
tas

tas kungs irarteewim, tu
essi swehtita parwissams See-
wahms, un swehtits irtas Au-
glis tawas meesas Jesus Kristus.
Swehta Maria Deewa Mahte
lunds Deewu par mums Greh-
cinhdceems taggadin, un eek-
schan tas, stundas muhsas
Nomirschanas. Amen

Tee diwi pacmit Gebbolini
tas Swehtas Ticcibas.
Eticcu eeksch Deewu to Teh-
wu wisu walditaju Laddi-
taju Deebes un Lemmes. Un eeksch
Jesu Kristu winia waenigu
Schlu muhsu lungu. Kas
eejemts irr, nota Swehta Gar-
ra, peed simmis no Marias
tahs Jumprawas. Seetis ap
palpek

pad'sch Poncius Pilatus, kru:
sta sist's, nomiris unaprad's.
Semme Zehpiseedsch Elles,
trescha Deena atkal augreham
cehlee's noteem Mirroheem.
Uskahpa Deebesis sehdees pee
labbas rohkas Deewata Jehwa.
Noturrenes winsch atees
sohdicht Dsihwus un nomir:
ruschus. Piticu eedsch to
Swehtu Garru. Weenu Sweht
tu Katholisku Basnicu, wee:
nu^{to} swehtu Traudisiba. Greh:
ku Peedoschanu, Augrehan
celschanu tas meesas, Un
weenu Muschiqu Dsih:
woschanu. Amen
See desmit Deewa Bausli.

Tas Pirmais
Eesmu tas kungs tawis Deewis,
tew ne buhs weh schus Deewus
turrecht preedsch mannim.

Tas Oktrs
Tew ne buhs Deewa tawadunga
Wahrdu ne pateesi wal kat.

Tas treschais
Tew buhs to wehtu Deenu wehti.

Tas cetturts
Tew buhs tawu Tehwu un Ma
ti ceenit un gohoa turrecht,
katew labbi Klajahs, un tu
ilgi dsihwo wirs Semmes.

Tas sechts
Tew ne buhs nodaut.

Tas septs
Tew ne buhs lautibu pahrlaut

Tas septits
Tew ne buhs sakt. Tas Astchts
Tew ne buhs ne pateesu Teeibu
doht pretti Tuwaku. Tas dewits
Tew ne buhs ekar tees tawa
Tuwa ka namu. Tas desmits Te

Teuwo ne bus ekârot tauwoa tuwoaka see
wá/ nedz kalpu / nedz kalpuná nedz
warš/ nedz wyssu kas tam pedar.

Ro. sakká Dewos no kemš baušlems?

Ta sakká Dewos: Teuwo bus milot De-
wu tauwou fungu/ no wyssu tauwou
jedi/ no wyssu tauwou prátu/ vnd no
wyssu tauwou spaetu. Vnd tauwou
tuwoaku bus teuwo milot lydz seuwo pas-
šam.

ia sequuntur. ad libitum cuiusq; sunt.

Confessio generalis.

ES nabbags/ maış/ græcigs cilweks
Layzedzu to wælnu/ wyssu winiu
edôšanu/ gribbešanu / vnd darbems.
Es tyccu ekšan Dewu to Taxwu/ ekšan
Dewu to Delu/ vnd ekšan Dewu to
Swetu Baccu. Es tyccu wyssu ko
ta Swata Katholiská Baznicá pawe-
leitisa tyccet: ar ša Swatá Katholiská
tyccibá es átzistu vnd sudzu es Dewam
wyssuwalditaiam Mariæ tay cênigai
vnd dargai Dewa máte/ vnd wyssems
miliems Engelems vnd Dewá swa-
tems/ vnd dodôš seuwo parada/ ka es no
šauwems

Sauwems bærnissem dænems lydz þa
þaþa stunda dazzu vnd daudzukart
esinu grækois ár domasenems/ wara
dems/ vnd darbems/ vnd ár ayzka weþas
nas daudzus labbus darbuz/ lydz þa tas
tad noticcis ic fleppen/ ab nesleppen/
zinnam ab nezinnam/ pretty desinietre
Dewá bauslems/ etþan septinies galz
wagratems/ pe mannems pec prætems/
pretty Dewu/ pretty mannu tuwafu/
vnd pretty manná nabágá dwæsel: þæ
vnd wyssi manni græki ic man zælu no
sirdsdibbeni. Ludzu tapæc warren
teuw müzigam zeligam Dewam/ grub
man tauwá Dewiska zælestibá tōc/
manná dzirwoþaná ilgaf vztueræc/ þæ
es wyssus sauwus grækus war yssudze
vnd zælot/ tauwa Dewiska zælestiba
pelnit/ vnd pæc þas bædigas dzirwoþa
nas to müzigá preþi vnd duffeþaná dabz
buit. Sittu tapæc pe sauwu græcigu
sirdi/ vnd salku ár to græcneku: O
Dewos Kungs es tu zeligis man nabz
bagam grecnekam. Etþan wardu to
Læwu/ vnd to Delu/ vnd to Swætu
Garru Amen.

Pro felici morte tres orationes.

Caur to swætu Krustu zyme/ pesth
mus. Dews no mûsem enaidne-
fems. Mes peludzam teuwo Chrifte
vnd slawæiam teuwo: Aisto caur to
swætu Krustu es tu pestyis to passaulâ.

O Kungs **JESU** Chrifte tu dzi-
wa Dewa dals / léc tauwa cêþa-
nâ / Krustu / vnd nawe starpâ tauwo
sodu / vnd manna dwæsel / taggadin /
vnd eþþan to stunda mannas nomirþen-
nas / vnd dôð man tauwa zælestibâ vnd
mileþredibâ / dziwems grætu pamæþas
nas / nomirruþems mûziga dusseþanâ /
wyssems Kriftitems mêru vnd wenþrâs
tibâ / mums græcneþems labba dziwo-
þana / vnd mûziga precibâ. Amen.

O Wyssusaldais Kungs **JESU**
Chrifte stæwa man nabbagam gre-
cneþam klât / kâð es cistres âc wyssas ne
issakamas muzibas / ne palaid man eþ-
þan tas bresmigas pastarras stundas /
no fattras mannas nabbagas dwæselles
mûziga

mûziga laimá vnd nelaima farras: ne
 peminni ô saldais **JESV** tauwv bre-
 smigu sodu pretty tauwv græneku/ bet
 žælo par tauwá raddiba: Ne râda tauwá
 dusmiba pretty tauwv waidneku/ bet pe-
 min tauwá lelá milefirdibá pretty nab-
 bagu nozedzigu cilwæku. Azmiris
 ô milais **JESV** wyffus mannus græ-
 kus/ ár fattrems es tauwá dusmibá pa-
 fudonais: bet erauge ár žæligems áe-
 cims v3 to/ fás teuw ár zemmigu fidi-
 peludz. Japßigan es ár sawwems
 grækems esinu pelnyis/ fá tu man war
 etßan mûzigems vggunims nostunt/
 tamar newens teuw to spēku war ár-
 iemt/ fá tu war no mûzigas pazufan-
 nas pestit: áisto to ðan tauws saldais
 wards **JESVS**: neneku cettu/ fá
 pestitais: tapæc ô wyffusalmais **JES-**
SV/ pallêc man nu/ vnd mûjam **JES-**
SVS/ tas ic/ Pestitais.

K Vngs **JESV** Chrifte tu dzlwa
 Dewá dæls/ canc tauwá ruktá
 nowe/ fattrá tu es cêtis par man nab-
 bagam grænefám pe to frustu kofu/
 wyffe.

wyſſerwaicat kad tauwa swæta dwæ-
ſele no ſauwas mēſas ſkirá / ábzæloz
las par manna nabbaga dwæſel / kad ta
ſtirſes no ſauwas mēſas / vnd dod winie
yzſas paſſaules wena laimigá noeſa-
ná / vnd pawaddi to yz tās mûzigás dzi-
woſanas. Amen.

Pium deſiderium animæ.

Dulciſſime IESV tua ſacra paſſio
Sit animæ meæ ſalus & redemptio,
Sit peccatorum meorum ſatisfactio,
In tremenda mortis hora conſolatio:
Contra infernales ſpiritus protectio,
Fidelium defunctorum expiatio.

